

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania S. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o prawo do renty rodzinnej po I. C.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 kwietnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt III AUa 2358/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. przyznaje od Skarbu Państw - Sądu Apelacyjnego w Gdańsku na rzecz radcy prawnego J. O. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ubezpieczonemu S. C. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych powiększoną o należną stawkę podatku od towaru i usług.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z 6 kwietnia 2023 r. oddalił apelację S.C., od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 26 października 2021 r., oddalającego wniesione przez niego odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Gdańsku z 12 czerwca 2018 r. i 20 lipca 2018 r.

odmawiających wnioskodawcy prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu I. C. z powodu nieuznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej odwołujący się zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, w podstawach skargi podniósł zarzut naruszenia prawa procesowego, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegające na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń Sądu Okręgowego w sytuacji, gdy Sąd drugiej instancji niektórych dowodów nie ocenił, bądź ocenił je w sposób niezwykle wybiórczy, pomijając dowody istotne, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż skarżący nie jest całkowicie niezdolny do pracy i nie przysługuje mu prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu, a w szczególności:

1) orzeczenie Komisji Lekarskiej do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 14 listopada 1996 r. o przyznaniu ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej na stałe, które do dnia złożenia przez skarżącego w dniu 7 marca 2018 r. wniosku o przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu nie było kwestionowane; wyrok Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Gdyni z dnia 29 czerwca 1994 r., wydany w sprawie o sygn. akt. VIII U 4542/93. W oparciu o przedmiotowy wyrok z uwagi na stan zdrowia skarżącego przyznano jego matce E. C. dodatek rodzinny i pielęgnacyjny na stałe;

2) sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zeznań skarżącego oraz świadka E. C. w zakresie, w jakim wskazali i z których jednoznacznie i niezbiecie wynika, iż skarżący jest całkowicie niezdolny do pracy;

3) pominięcie faktycznego stanu zdrowia Skarżącego oraz przedłożonej przez skarżącego dokumentacji medycznej, z której wynika, iż zaistniały przesłanki do przyznania mu renty rodzinnej, a co za tym idzie, jest on niezdolny do pracy, zaś do czasu złożenia wniosku o przyznanie renty rodzinnej pobierał on rentę socjalną z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (stan zdrowia kwalifikował skarżącego do uznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy).

Skarżący zarzucił również naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 68 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 12 ust. 1 i 3 w zw. z art. 13 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez błędne

uznanie, iż skarżący nie jest całkowicie niezdolny do pracy, a co za tym idzie, nie przysługuje mu renta rodzinna po zmarłym ojcu pomimo spełnienia ustawowych przesłanek, co w konsekwencji narusza art. 67 ust. 1 i art. 32 Konstytucji RP.

Z powołaniem się na powyższe zarzuty odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w całości, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi. Ponadto wniósł o przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu skarżącego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podniesiono, że wskutek złożenia wniosku o rentę rodzinną skarżącego pozbawiono także prawa do renty socjalnej pobieranej przez ponad 20 lat. Do tego czasu całkowita niezdolność skarżącego do pracy nie była kwestionowana. Z momentem złożenia wniosku o rentę rodzinną organ rentowy uznał, że skarżący nie jest niezdolny do pracy. Wskutek decyzji organu rentowego pozbawiono skarżącego środków do życia, znalazł się on w nowej sytuacji. Nagła, niczym niepoparta zmiana decyzji organu rentowego po ponad 20 latach postawiła skarżącego w nowych, ciężkich realiach. Wydane opinie biegłych są sprzeczne z dokumentacją medyczną zebraną w niniejszej sprawie, zeznaniami skarżącego oraz świadka, w tym z orzeczeniem Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 14 listopada 1996 r. o trwałym inwalidztwie II grupy. W przedmiotowej sprawie wszystkie schorzenia skarżącego winny być rozpatrywane łącznie, co niestety nie miało miejsca i spowodowało, iż skarżący nie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy. Sąd drugiej instancji skupił się głównie na tym, że biegli nie stwierdzili niezdolności skarżącego do pracy. Nie odniesiono się natomiast do rozbieżności ich stanowiska z orzeczeniem Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 14 listopada 1996 r. o trwałym inwalidztwie II grupy. Ani Sąd drugiej instancji, ani biegli w opiniach nie odnoszą się to tego, istotnego z punktu widzenia niniejszej sprawy dokumentu. W związku z tym uznać należy, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i

zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymagania formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania wraz z jego uzasadnieniem.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny

wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859; 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050; 12 grudnia 2023 r., III PSK 86/22, LEX nr 3667199; 11 stycznia 2024 r., III USK 104/23, LEX nr 3653034; 7 lutego 2024 r., II USK 89/23, LEX nr 3670013). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przedsądu.

Stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skarżący nie sprecyzował, w jakiego obrazie przepisu upatruje tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ani nie uzasadnił słuszności tezy o kwalifikowanym naruszeniu danego przepisu. Argumentów za istnieniem tej przesłanki przedsądu

należałoby zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych skargi, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest to jednak rolą Sądu Najwyższego na etapie badania kryteriów przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania poszukiwania jej elementów konstrukcyjnych.

Skarżący w przedstawionym wniosku kwestionuje dokonaną przez Sąd odwoławczy ocenę stanu zdrowia wnioskodawcy, nie odnosząc stawianych zarzutów do ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie. W niniejszej sprawie nastąpiła kompleksowa analiza stanu zdrowia ubezpieczonego pod kątem oceny jego zdolności do pracy jako przesłanki orzekania o prawie do renty rodzinnej. Dla ustalenia stanu zdrowia wnioskodawcy Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych, zgodnie ze zgłaszanymi przez skarżącego schorzeniami, w tym lekarza specjalisty: neurologa, okulisty, psychologa, lekarza psychiatry oraz lekarza z zakresu medycyny pracy. Biegli przy ocenie stopnia nasilenia schorzenia odwołującego się wzięli pod uwagę zgłaszane przez niego w wywiadzie dolegliwości i zweryfikowali je z zaoferowaną przez niego dokumentacją medyczną oraz ustaleniami, jakie poczynili w ramach samodzielnie wykonanych badań. Biegłe psycholog i psychiatra pozyskały stosowny wywiad także od matki odwołującego. Wszyscy biegli zaś zaznajomili się z obszernymi wyjaśnieniami i zeznaniami odwołującego się złożonymi w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji oraz zeznaniami jego matki. Biegli wyraźnie wskazali, że w stanie zdrowia odwołującego się nastąpiła poprawa. W szczególności biegła neurolog wskazała, że liczba napadów padaczkowych zmniejszyła się, poza tym zmieniła się ich morfologia, napady są przeważnie krótkotrwałe, polegają na zaburzeniu świadomości, a napady uogólnione z drgawkami są rzadkie. Ponadto w badaniach EEG brak jest zmian ogniskowych. Także biegła psychiatra wskazała, że stan zdrowia odwołującego się poprawił się. Pod wpływem leczenia farmakologicznego ustąpiły zaburzenia osobowości. Biegła ta wyjaśniła, że zaburzenia osobowości charakteryzują się różną i zmienną dynamiką rozwoju oraz różnym nasileniem objawów. Biegli nie uznali wnioskodawcy za osobę niezdolną do pracy, wyjaśniając powody, z jakich uznali, że odwołujący się aktualnie nie jest całkowicie niezdolny do pracy i w czym upatrują poprawę stanu jego zdrowia. Biegły z zakresu medycyny pracy dokonał kompleksowej oceny możliwości wykonywania określonej pracy

przez odwołującego się z uwzględnieniem wyników badań i wniosków biegłych ortopedy i neurologa. Biegły ten jednoznacznie wskazał, że ubezpieczony może wykonywać proste prace fizyczne, niewymagające szczególnych kwalifikacji zawodowych i predyspozycji. Ubezpieczony pomimo pewnych ograniczeń zdrowotnych wynikających z posiadanych przez niego schorzeń zachowuje jednak możliwość wykonywania pracy fizycznej, poza tą związaną z ekstremalnie ciężkim wysiłkiem i wydatkiem energetycznym tj. pracy prostej lub pomocniczej, niewymagającej szczególnych kwalifikacji zawodowych i predyspozycji np. przy montażu prostych elementów, pakowaniu, sortowaniu, pracy wikliniarza, przy sprzątaniu na poziomie zero, stróża, szatniarza, placowego, prac w ogrodnictwie, po przyuczeniu stanowiskowym, jednakowo w zakładzie pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy. Sąd odwoławczy podkreślił również, że nie ma większego znaczenia dla obecnej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego to, że biegli wprost nie odnieśli się do orzeczenia Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia z 14 listopada 1996 r. o trwałym inwalidztwie II grupy, gdyż stan zdrowia odwołującego się uległ poprawie.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy, w tym jednoznaczne opinie biegłych sądowych, nie pozostawiały wątpliwości, że odwołujący się na dzień wydania zaskarżonych decyzji nie był całkowicie niezdolny do pracy. Odwołujący się ukończył szkołę specjalną bez zdobycia zawodu, nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. W świetle poczynionych ustaleń oraz wniosków biegłych sądowych Sąd odwoławczy uznał, że odwołujący się może wykonywać proste prace niewymagające żadnych kwalifikacji, a tylko przyuczenia stanowiskowego. Reasumując, Sąd Apelacyjny uznał, że ocena stanu zdrowia odwołującego się przeprowadzona w oparciu o dowody z uwzględnieniem przesłanek z art. 12 i art. 13 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prowadzi do wniosku, że na dzień wydania zaskarżonych decyzji nie był on całkowicie niezdolny do pracy. Na marginesie rozważań zasadę równości wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP w odniesieniu do oceny norm prawnych należy rozumieć jako nakaz nadawania im takich treści, by kształtowały one w jednakowy lub podobny sposób sytuację prawną podmiotów jednakowych, lub podobnych. Trybunał Konstytucyjny uznaje, że wszyscy adresaci norm prawnych,

charakteryzujący się daną cechą relewantną w równym stopniu, mają być traktowane analogicznie, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 24 kwietnia 2002 r., P 5/01, OTK-A 2002 nr 3, poz. 28). Kryterium różnicowania w traktowaniu powinno pozostawać w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, w analizowanej sprawie pozostawało z wagą interesu, któremu różnicowanie ma służyć, w odpowiedniej proporcji do tego, który zostanie naruszony w wyniku różnicowania, a ponadto było ono w związku z innymi wartościami, zasadami lub normami konstytucyjnymi uzasadniającymi odmienne traktowanie określonych podmiotów z przyczyn obiektywnych.

Niezależnie od powyższego, trzeba nadmienić, że skarżący upatruje także rażącego naruszenia prawa w nieprzeprowadzeniu przez Sąd Apelacyjny łącznej opinii wszystkich powołanych w sprawie biegłych w celu oceny wszystkich schorzeń skarżącego. Kwestia dotycząca zasad zasięgania przez sąd łącznej opinii specjalistów w przypadku wielu schorzeń ubezpieczonego ubiegającego się o świadczenie z ubezpieczenia społecznego (prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy) była już przedmiotem wypowiedzi orzecznictwa, które jednolicie przyjmuje, że do kompleksowej oceny stanu zdrowia osoby cierpiącej na wiele schorzeń niezbędne jest zasięgnięcie łącznej opinii lekarzy właściwych dla tych schorzeń specjalności (art. 285 § 2 k.p.c.) albo zasięgnięcie opinii innego (kolejnego) biegłego (lub innych biegłych - art. 286 k.p.c.) na przykład specjalisty z zakresu medycyny pracy, który po przeanalizowaniu dotychczas wydanych opinii biegłych i opierając się na ich wnioskach, wydałby całościową ocenę stanu zdrowia strony i jej zdolności do pracy (wyrok Sądu Najwyższego z 22 marca 2018 r., II UK 5/17, LEX nr 2558297). Uzasadnione wątpliwości skutkujące koniecznością zasięgnięcia dodatkowych bądź nowych opinii biegłych albo opinii łącznej powstają nie tylko wówczas, gdy zastrzeżenia budzi treść i wnioski poszczególnych opinii, ale także wtedy, gdy każda opinia stwierdza u ubezpieczonego określone schorzenia, a dotychczas nie została wydana opinia łączna (wyroki Sądu Najwyższego: z 7 kwietnia 1994 r., II URN 12/94, OSNAPiUS 1994 nr 4, poz. 71; 3 października 1997 r., II UKN 288/97, OSNAPiUS 1998 nr 15, poz. 459; 10 lutego 2000 r., II UKN 399/99, OSNAPiUS 2001 nr 15, poz. 497; 20 stycznia 2005 r., I UK 149/04, LEX nr

602672; 21 maja 2009 r., I UK 3/09, LEX nr 509029; 26 lipca 2011 r., LEX nr 1026622; 20 listopada 2014 r., I UK 134/14, LEX nr 1642865; 27 listopada 2014 r., III UK 37/14, LEX nr 1628946; 25 kwietnia 2017 r., II UK 192/16, LEX nr 2312023; 21 listopada 2017 r., I UK 465/16, LEX nr 2428813, postanowienia Sądu Najwyższego z: 22 maja 2019 r., II UK 173/18, LEX nr 2671203; 17 października 2023 r., II USK 411/22, LEX nr 3615719).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny, oceniając stan zdrowia ubezpieczonego, uznał, że sporządzone w sprawie opinie biegłych sądowych były fachowe, rzeczowe i zupełne. Biegli dysponowali wystarczającym materiałem dowodowym do kategorycznego ustalenia stanu zdrowia, w tym stanu zdrowia psychicznego odwołującego się i jego zdolności poznawczych. Biegły z zakresu medycyny pracy dokonał holistycznej oceny stanu zdrowia odwołującego się i jego wpływu na możliwość wykonywania pracy zarobkowej przez odwołującego się. Sąd drugiej instancji, nie znalazł podstaw do zakwestionowania sporządzonych w sprawie opinii biegłych.

Dowód z opinii biegłych ma szczególny charakter, gdyż korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.). Z tego względu nie mają do niego zastosowania wszystkie zasady dotyczące postępowania dowodowego, w tym art. 217 k.p.c. W świetle bowiem art. 286 k.p.c., sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, sprzeczności, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, LEX nr 1771399). Nie można przyjąć, że sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyroki Sądu Najwyższego: z 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404; 18 lutego 1974 r., II CR 5/74, LEX nr 7407; 15 listopada 2001 r., II UKN 604/00, PPIPS 2003, nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (wyroki Sądu Najwyższego: z 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, LEX nr 7607; 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 22, poz. 807; H. Pietrzkowski, 1.2.4. Dowód z opinii biegłych (w:) *Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych*,

Warszawa 2021; M. Sieńko (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477¹⁶, red. M. Manowska, Warszawa 2022, art. 286; J. Gudowski, art. 286 (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Orzecznictwo. Piśmiennictwo. Tom II, Warszawa 2024). Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla niej tezy (wyroki Sądu Najwyższego: z 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003, nr 7, poz. 182; 29 listopada 2016 r., II PK 242/15, LEX nr 2202494). Opinie biegłych, podobnie jak reszta materiału dowodowego, podlegają ocenie sądów rozpoznających sprawę, zgodnie z zasadą swobodnego uznania sędziowskiego. Sądy mają zatem prawo ocenić, czy zebrane w toku sprawy opinie biegłych wystarczająco wyjaśniają wymagające wiadomości specjalnych kwestie istotne przy rozstrzygnięciu sprawy, czy też konieczne jest zasięgnięcie opinii innych biegłych (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 maja 2021 r., I USK 60/21). Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii dalszych biegłych, gdy zachodzi taka potrzeba, w szczególności, gdy przeprowadzona już opinia zawiera istotne luki, jest nieprzekonująca, niekompletna, pomija lub wadliwie przedstawia istotne okoliczności, jest niejasna, nienależycie uzasadniona czy nieweryfikowalna (postanowienie Sądu Najwyższego: z 29 sierpnia 2013 r., I CSK 20/13, Legalis nr 830576, 31 maja 2022 r., I CSK 421/22, LEX nr 3449662; A. Olaś, 3.6.1. Niepołączalność ról procesowych świadka i biegłego w dotychczasowym stanie prawnym (w:) P. Ryłski (red.), Reforma czy kolejna nowelizacja? Uwagi na tle ustawy z 4 lipca 2019 r. zmieniającej Kodeks postępowania cywilnego, Warszawa 2020).

W niniejszej sprawie Sądy obu instancji orzekały w oparciu o załączone do akt sprawy akta rentowe ubezpieczonego, jego dokumentację medyczną oraz wydane w sprawie opinie biegłych sądowych: neurologa, okulisty, psychologa, lekarza psychiatry oraz lekarza z zakresu medycyny pracy, których specjalizacje odpowiadają rodzajowi schorzenia występującego u odwołującego się. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, opinie biegłych były kompletne, rzetelne i jednoznaczne w zakresie oceny stanu zdrowia skarżącego jako osoby, która nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Nie można zatem przyjąć, że Sąd Apelacyjny dopuścił się oczywistych naruszeń prawa procesowego zarzucanych mu w skardze kasacyjnej.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach zastępstwa procesowego na podstawie art. 102 k.p.c., mając na względzie charakter sprawy oraz trudną sytuację materialną skarżącego, natomiast o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym z urzędu na podstawie art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 499) w związku z § 15 ust. 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tj.: Dz.U. z 2023 r., poz. 2437).

[SOP]

[ms]